

Kalendarium serii „Biblioteka Narodowa”

1 listopada 1919, Kraków – Krakowska Spółka Wydawnicza publikuje pierwszy tom serii I (literatura polska) „Biblioteki Narodowej” – *Treny* Jana Kochanowskiego, w opracowaniu i z wstępem Tadeusza Sinki. Pomysłodawcą serii i jej głównym redaktorem do roku 1939 jest Stanisław Kot, historyk i polityk, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 1919–1939 serię współredaguje polonista Kazimierz Giebułtowski.

1920, Kraków – ukazuje się pierwszy tom serii II (literatura obca) „Biblioteki Narodowej” – *Antygona* Sofoklesa, w tłumaczeniu i opracowaniu Kazimierza Morawskiego, filologa klasycznego i historyka, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego

1925, Kraków – ukazuje się pierwsze wydanie *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza (I/83) w opracowaniu Stanisława Pigonia, historyka literatury i edytora, ówczesnego profesora Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Od wydania X (1994) wstępowi towarzyszy aneks autorstwa Juliana Maślanki, historyka literatury, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. W roku 2018 ukaże się wydanie XIV.

1933 – bankrutuje Krakowska Spółka Wydawnicza, której nakładem wydano w „Bibliotece Narodowej” 116 tytułów: 114 w serii I i 52 w serii II.

22 lipca 1933 – Zakład Narodowy im. Ossolińskich odkupuje serię od Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Przez kolejne 86 lat (z przerwą w latach wojny) wydawcą „Biblioteki Narodowej” będzie Ossolineum.

1934, Lwów – ukazuje się pierwszy tom serii pod egidą Wydawnictwa Ossolineum: wydanie IX *Trenów* J. Kochanowskiego (I/1). Do roku 1939 nakładem Ossolineum opublikowanych zostanie 11 tytułów w serii I i 2 tytuły w serii II: W sumie w latach 1919–1939 wydano 125 tytułów w serii I i 54 tytuły w serii II.

1940-1941 – pracami redakcyjnymi i planowaniem powojennej przyszłości serii kieruje Wacław Borowy, historyk literatury i profesor Uniwersytetu Warszawskiego.

1943-1945, Jerozolima – Sekcja Wydawnicza A.P.W. [Armii Polskiej na Wschodzie] publikuje przedruki tomów „Biblioteki Narodowej”. W redagowanej przez Łukasza Kurdybachę serii „Szkolna Biblioteczka na Wschodzie” ukazują się 12 pozycji, w tym dzieła Fredry, Mickiewicza i Słowackiego.

1942, 1944, Edynburg – nakładem Składnicy Księgarskiej ukazują się 3 przedruki z „Biblioteki Narodowej”, w tym *Poezje*, t. 1 A. Mickiewicza w opracowaniu Józefa Kallenbacha (I/6).

1945-1946, Chicago, Nowy Jork, Pittsburgh – Rada Polonii Amerykańskiej publikuje przedruki 17 tomów serii „Biblioteka Narodowa”, m. in. dzieła Kochanowskiego, Fredry, Mickiewicza i Słowackiego.

1945-1946, Hanower – nakładem Polskiego Związku Wychodźstwa Przymusowego ukazują się przedruki *Pana Tadeusza* A. Mickiewicza (1945) i *Trenów* J. Kochanowskiego (1946).

Styczeń 1946, Kraków – ukazuje się pierwszy tom „Biblioteki Narodowej” po II wojnie światowej: *Maria* A. Malczewskiego (I/46) w opracowaniu Józefa Ujejskiego. Edycję wydrukowano z zachowanych przedwojennych matryc.

Lipiec 1947 – siedziba Wydawnictwa Ossolineum zostaje przeniesiona do Wrocławia. Redakcja serii „Biblioteka Narodowa” będzie działała w Krakowie do roku 2008.

Wrzesień 1947 – redaktorem serii zostaje profesor Jan Hulewicz, historyk oświaty z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Będzie pełnił tę funkcję do roku 1981.

1947, Wrocław – ukazuje się pierwszy tom serii z Wrocławiem jako miejscem wydania: *Młoda Polska. Wybór poezyj* opracowany przez Tadeusza Boya-Żeleńskiego (I/125).

1952 – współredaktorem serii zostaje Samuel Sandler, historyk literatury, związany z Instytutem Badań Literackich. Będzie pełnił tę funkcję do roku 1969.

1 lipca 1953 – Wydawnictwo Ossolineum zostaje włączone w struktury Polskiej Akademii Nauk, jako Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo PAN. Pod tą nazwą będzie funkcjonował do końca 1994 roku.

1969 – redaktorem serii zostaje profesor Mieczysław Klimowicz, historyk literatury z Uniwersytetu Wrocławskiego. Będzie pełnił tę funkcję do roku 1995.

1981 – współredaktorem serii zostaje profesor Jan Błoński, historyk literatury z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Będzie pełnił tę funkcję do roku 1995.

1991–1994 – ukazuje się 9 tomów serii III „Biblioteki Narodowej” – „Dla młodzieży”, której inicjatorem jest prof. Jan Błoński.

1995 – następuje restytucja Fundacji Zakład Narodowy im. Ossolińskich, którą tworzy dotychczasowa ZNiO – Biblioteka PAN. Wydawnictwo pozostaje przedsiębiorstwem państwowym podległym PAN i działa jako Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo.

1995 – redaktorem serii zostaje profesor Andrzej Zawada, krytyk literacki, eseista z Uniwersytetu Wrocławskiego. Będzie pełnił tę funkcję do roku 2005.

2005 – redaktorem serii zostaje profesor Magdalena Popiel, historyk literatury z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Będzie pełniła tę funkcję do roku 2009.

Październik 2007 – decyzją Ministra Skarbu Państwa Wydawnictwo zostaje skomercjalizowane. Działa odtąd jako Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo sp. z o.o.

2012 – rozpoczyna się proces likwidacyjny Wydawnictwa ZNiO sp. z o.o. Fundacja Zakład Narodowy im. Ossolińskich odkupuje od likwidowanej spółki znak handlowy Wydawnictwa oraz prawa do serii „Biblioteka Narodowa”.

2013 – redaktorem serii zostaje profesor Stanisław Bereś, historyk literatury, eseista z Uniwersytetu Wrocławskiego. Serię obejmuje patronatem Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

2014 – ukazują się pierwsze e-booki tomów „Biblioteki Narodowej”.

30 listopada 2015 – Wydawnictwo Ossolineum wraca po 64 latach w struktury Zakładu Narodowego im. Ossolińskich (fundacji).

Styczeń 2016 – po latach przerwy zostaje powołana Rada Naukowa serii. Radzie przewodniczy prof. Alina Kowalczykowa, historyczka literatury z Instytutu Badań Literackich PAN.

Grudzień 2017 – przez pięć pierwszych lat działalności „Biblioteki Narodowej” w strukturze Fundacji ZNiO ukazują się 21 nowych tomów (17 w serii I i 4 w serii II), w tym wybory utworów najważniejszych poetów polskich XX wieku: Czesława Miłosza, Wisławy Szymborskiej i Tadeusza Różewicza.

Maj 2018 – ukazują się XIV wydanie *Pana Tadeusza* A. Mickiewicza w opracowaniu Stanisława Pigoń, z aneksem Juliana Maślanki.

Październik 2019 – ZNiO organizuje uroczyste obchody stulecia serii. Ukazują się jubileuszowy almanach.

Grudzień 2019 – pod koniec roku jubileuszowego katalog serii „Biblioteka Narodowa” liczy 608 pozycji (335 w serii I, 264 w serii II i 9 w serii III).